

Chorwacja w kryzysie demograficznym: jak zarządzać depopulacją

Paulina Wankiewicz

W ciągu trzech dekad niepodległości Chorwacja straciła blisko 20% mieszkańców. Główne przyczyny depopulacji to masowa emigracja, która przyspieszyła po wejściu do UE w 2013 r., oraz utrzymujący się niski poziom dzietności. W odpowiedzi na pogłębiający się kryzys demograficzny władze w Zagrzebiu powołały Ministerstwo ds. Demografii i Imigracji – pierwsze tego typu w Unii Europejskiej – które zaprezentowało pakiet środków wspierających dzietność, politykę rodzinną i powroty do kraju. Dodatkowo rządzący zdecydowali się na liberalizację przepisów migracyjnych, dzięki czemu w Chorwacji rośnie udział pracowników z Azji Południowo-Wschodniej, szczególnie Nepalu. Mimo tych kroków prognozy ONZ pozostają pesymistyczne – do 2050 r. populacja państwa może się skurczyć do 3,2 mln osób, co oznaczałoby spadek o kolejne 16%.

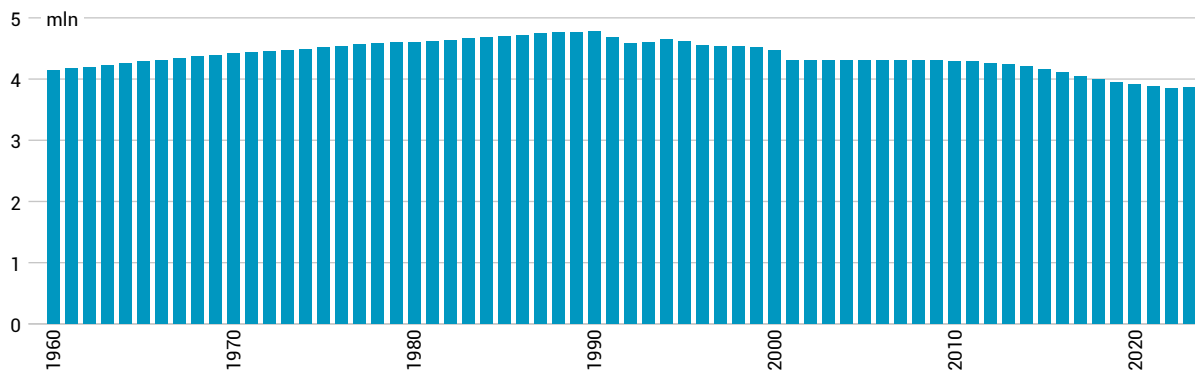
Od zakończenia II wojny światowej aż do upadku systemu komunistycznego liczba ludności Chorwacji stopniowo, choć powoli rosła. Kulminację tego trendu pokazuje jugosłowiański spis powszechny z marca 1991 r., według którego Chorwację – będącą wówczas częścią państwa związkowego – zamieszkiwało 4,7 mln osób – najwięcej w historii. Wśród nich ponad 500 tys. – 12% populacji – stanowili Serbowie. Zaledwie kilka miesięcy później kraj ogłosił niepodległość, co stało się bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny.

Kolejny spis powszechny, przeprowadzony już w niepodległej Chorwacji w 2001 r., odnotowuje znaczący spadek liczby mieszkańców – o 7,25%, a więc prawie 350 tys. w porównaniu z 1991 r. W tym okresie z kraju wyjechało ok. 380 tys. Serbów, natomiast liczba etnicznych Chorwatów zwiększyła się o ponad 240 tys. Wzrost ten był w dużej mierze rezultatem migracji z sąsiedniej Bośni i Hercegowiny (BiH), która po części zrekomensowała ubytki wynikające z masowych wyjazdów, strat wojennych i utrzymującej się niskiej dzietności.

Spis z 2011 r. ujawnił lekkie złagodzenie trendu spadkowego – populacja kraju zmniejszyła się o kolejne 150 tys. osób i wyniosła 4,2 mln. Niestety, kolejny – z 2021 r. (osiem lat po wejściu do UE) pokazał, że tendencja depopulacyjna znów przyspieszyła. W ciągu dekady państwo straciło blisko 10% mieszkańców – ich liczba spadła do 3,8 mln, do najniższego poziomu od dziesięcioleci. Zarazem oznaczało to największy ubytek ludności w historii. W czasie dziesięciolecia członkostwa w UE był nawet nieco większy niż w wojennych latach 90.

Wykres 1. Liczba ludności Chorwacji w latach 1971–2021

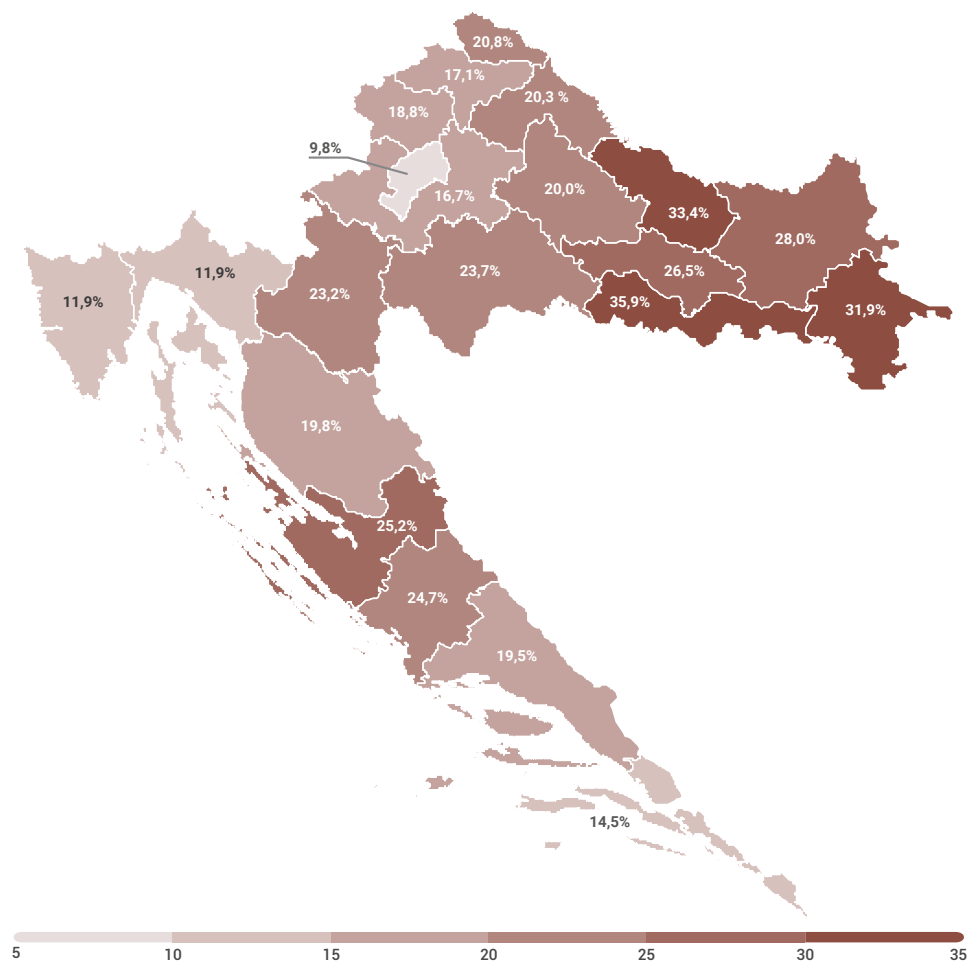

Źródło: Chorwacki Urząd Statystyczny, dzs.gov.hr.

Nierówności regionalne: zakładnicy stolicy

Procesy depopulacyjne nie przebiegają równomiernie na całym terytorium kraju — ich intensywność i dynamika różnią się w zależności od regionu i żupanii (odpowiednik województwa). Po II wojnie światowej Jugosławia rozpoczęła prężną industrializację. W jej wyniku rozwijały się głównie największe ośrodki: Zagrzeb, Rijeka i Split. Zaniedbanie sektora rolniczego na korzyść przemysłu, a później także turystyki doprowadziło do ogromnej migracji ze wsi do miast i zubożenia regionów wiejskich.

Mapa 1. Odsetek Chorwatów zagrożonych ubóstwem w 2016 roku

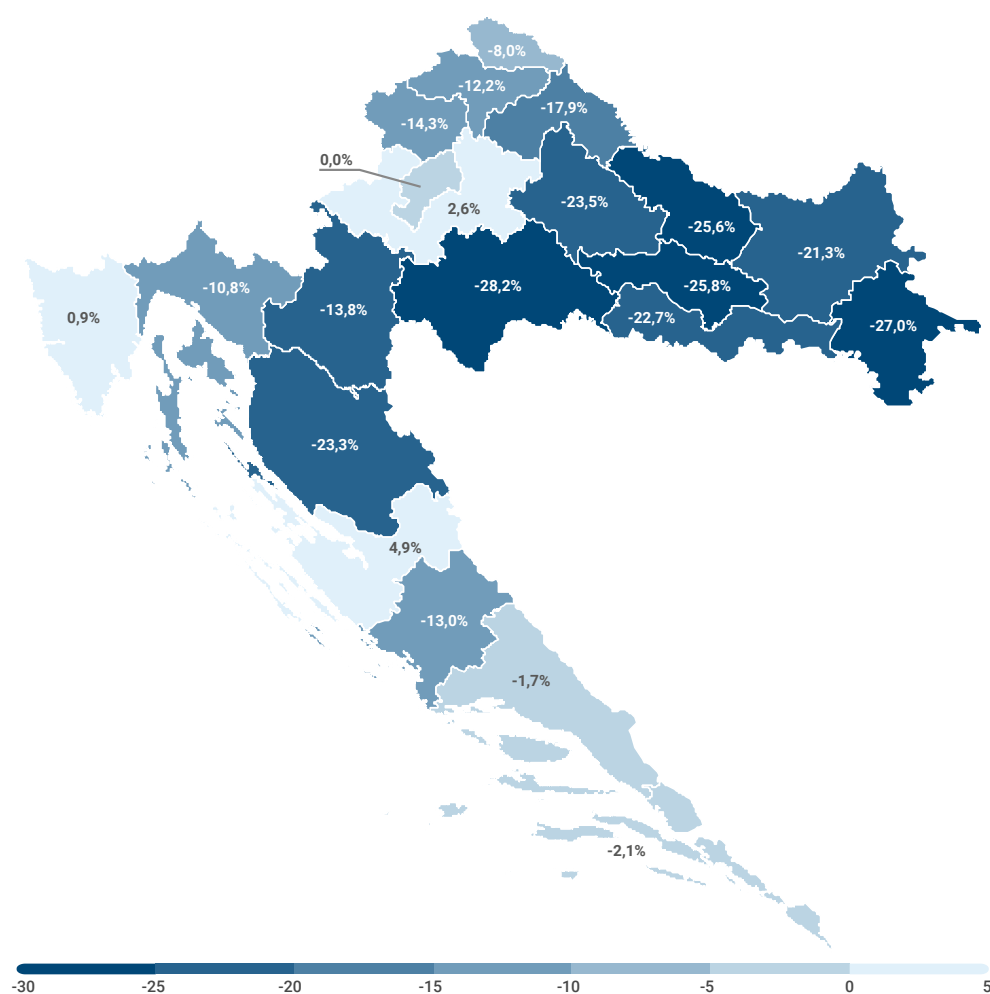
Wyliczenia na podstawie ekwiwalentu finansowego w wysokości 24 tys. kun (tj. 13,4 tys. zł) rocznie.

Źródło: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Funduszy Unijnych, razvoj.gov.hr.

Do najbardziej zagrożonych obszarów należą położona na wschodzie równinna rolnicza część kraju – Slawonia i Baranja – oraz oddalone od wybrzeża górzyste ziemie tzw. Zaplecza Dalmacji. Ich mieszkańcy narażeni są na niedostatek dużo bardziej niż reszta populacji. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem dla Kotliny Panońskiej (obejmującej właśnie Slawonię i Baranię) wynosi niemal 30%, podczas gdy dla Zagrzebia jest niemal trzykrotnie niższy (10,5%)¹. Do systemowych problemów tych regionów należą nie tylko te związane z niskim poziomem dobrobytu ekonomicznego – najniższe zarobki i emerytury² czy najwyższa stopa bezrobocia – lecz także gorszy dostęp do instytucji publicznych takich jak żłobki, przedszkola i szkoły³.

Zgodnie ze spisem powszechnym z 2021 r. najmniejszy spadek ludności zarejestrował Zagrzeb (mający prawa województwa) – w ciągu dekady obniżyła się ona o niecałe 3%. Tym samym w stolicy mieszka aktualnie 20% wszystkich Chorwatów, a zarazem generuje ona blisko 30% PKB państwa. Dla porównania w tym samym okresie populacja żupanii vukowarsko-srijemskiej (wschodnia część kraju) skurczyła się o ponad 20%.

Mapa 2. Zmiana liczby ludności Chorwacji na podstawie spisów powszechnych z 2001 i 2021 roku

Źródło: Chorwacki Urząd Statystyczny, dzs.gov.hr.

¹ Pokazatelj siromaštva i socijalne isključenosti u 2023, Chorwacki Urząd Statystyczny, dzs.hr.

² Plaće, Chorwacki Urząd Statystyczny, dzs.hr.

³ Finansowany przez UE i Rząd Chorwacji projekt badania nierówności społecznych „Nejednakost u Hrvatskoj”, nejednakost.cms.hr.

Emigracja: mobilność z konieczności i wyboru

Chorwacja – podobnie jak wiele państw Europy Południowo-Wschodniej – tradycyjnie należała do krajów o wysokiej emigracji⁴. W przeszłości miała ona podłoże polityczne (m.in. po II wojnie światowej) i ekonomiczne (szczególnie w latach 60., 70. i 80. XX wieku, w okresie masowych wyjazdów tzw. *gastarbeiterów*).

Przystąpienie do UE w 2013 r. oraz związana z nim swoboda przepływu osób okazały się czynnikiem silnie sprzyjającym przenoszeniu się za granicę. W efekcie w latach następujących po akcesji Chorwacja regularnie notowała ujemne saldo migracyjne. Czynniki ekonomiczne nie są jednak jedynym, a często nawet nie najważniejszym bodźcem do opuszczenia kraju. Badania z ostatnich lat pokazują, że aż 65% jego mieszkańców w wieku od 18 do 29 lat negatywnie ocenia miejscowy klimat społeczno-polityczny⁵. Dane mówią, że 43% respondentów myśli o emigracji sporadycznie, 17% – często, a 12% – nieustannie. Tylko 28% odpowiedziało, że nigdy nie rozważało takiej możliwości⁶. Wśród problemów najczęściej wskazuje się nepotyzm, korupcję i poczucie braku wpływu na procesy decyzyjne.

Młode pokolenie deklaruje również, że jego potrzeby, zwłaszcza w obszarze polityki mieszkaniowej, są marginalizowane. Według danych Eurostatu aż 77% Chorwatów do 34. roku życia mieszka z rodzicami – to najwyższy odsetek w całej UE⁷. Choć ten stan rzeczy można częściowo uznać za uwarunkowany kulturowo, to w dużej mierze wynika on z barier ekonomicznych. Chorwacja zajmuje obecnie czwarte miejsce w Unii pod względem wzrostu cen nieruchomości – w 2023 r. wyniósł on 12,3%⁸. Do czynników w istotnej mierze kształtujących ich wysokość należy aktywność zagranicznych inwestorów, którzy w regionach o dużym natężeniu ruchu turystycznego kupują lokale mieszkalne i przeznaczają je na wynajem krótkoterminowy, co prowadzi do ograniczenia dostępności mieszkań dla ludności lokalnej oraz do presji wzrostowej na rynku. W tym kontekście emigracja bywa postrzegana jako realna szansa na usamodzielnienie się i poprawę warunków bytowych⁹.

Poczucie braku perspektyw nie zniknęło nawet po wejściu Chorwacji do UE. Pomimo sukcesywnego wzrostu gospodarczego – w latach 2015–2020 średnie tempo wzrostu PKB wynosiło 2–3% rocznie – przewaga konkurencyjna bardziej rozwiniętych państw członkowskich w zakresie warunków zatrudnienia i poziomu wynagrodzeń nadal sprzyjała wyjazdom Chorwatów¹⁰. Co więcej, tempo odpływu ludności w pierwszych latach po akcesji przyspieszyło. Szczyt tego zjawiska przypadł na rok 2017, kiedy to kraj opuściło ponad 47 tys. osób – ponad pięciokrotnie więcej niż dekadę wcześniej. Najczęściej wybieranymi kierunkami migracji są Niemcy i Austria, a od 2016 r. coraz większą popularnością cieszy się także Irlandia.

⁴ Zob. P. Wankiewicz, *Znikające Bałkany. Region w kryzysie demograficznym*, „Komentarze OSW”, nr 647, 5.03.2025, osw.waw.pl.

⁵ A. Dimitrijević, *Mladi iz Hrvatske ne iseljavaju samo zbog financija, već i zbog korupcije i nepotizma*, Faktograf.hr, 29.09.2024; *Objavljena je studija s rezultatima istraživanja u sklopu projekta „Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora”*, Mreža 2050, 19.10.2023, demografija2050.eu.

⁶ *Ibidem*.

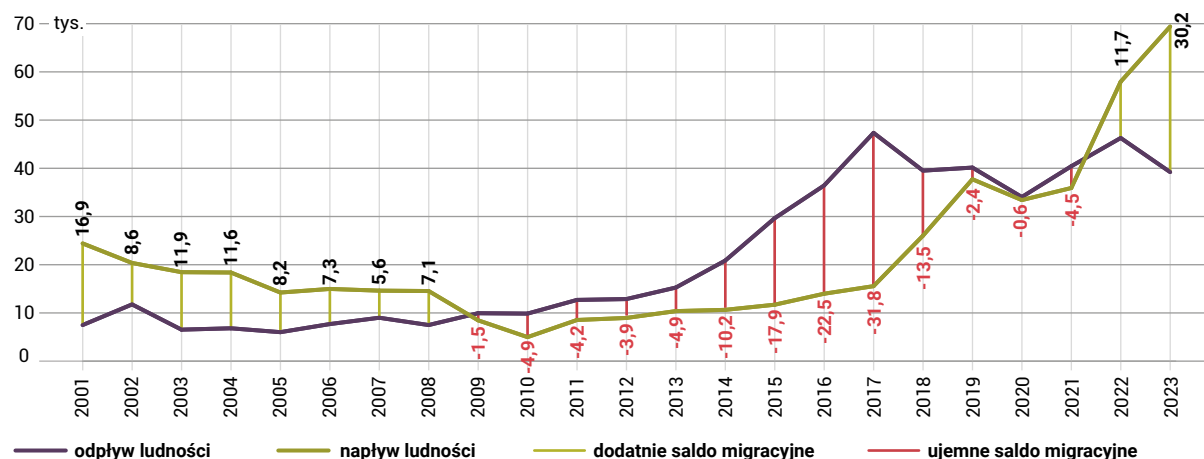
⁷ *Persons living with their parents or contributing/benefiting from the household income (population aged 18 to 34 years)*, Eurostat, ec.europa.eu/eurostat.

⁸ *House price index (2015 = 100) – quarterly data*, Eurostat, ec.europa.eu/eurostat. Porównanie trzeciego kwartału 2024 r. do analogicznego okresu rok wcześniej.

⁹ L. Simmonds, *Croatian Youth Leaving Country Because They Can't Leave Parental Home?*, Total Croatia, 11.05.2023, total-croatia-news.com

¹⁰ Zob. P. Wankiewicz, *Prymus z problemami: 10 lat członkostwa Chorwacji w Unii Europejskiej*, „Komentarze OSW”, nr 532, 18.08.2023, osw.waw.pl.

Wykres 2. Podstawowe wskaźniki migracyjne w Chorwacji w latach 2001–2023

Źródło: Chorwacki Urząd Statystyczny, dzs.gov.hr

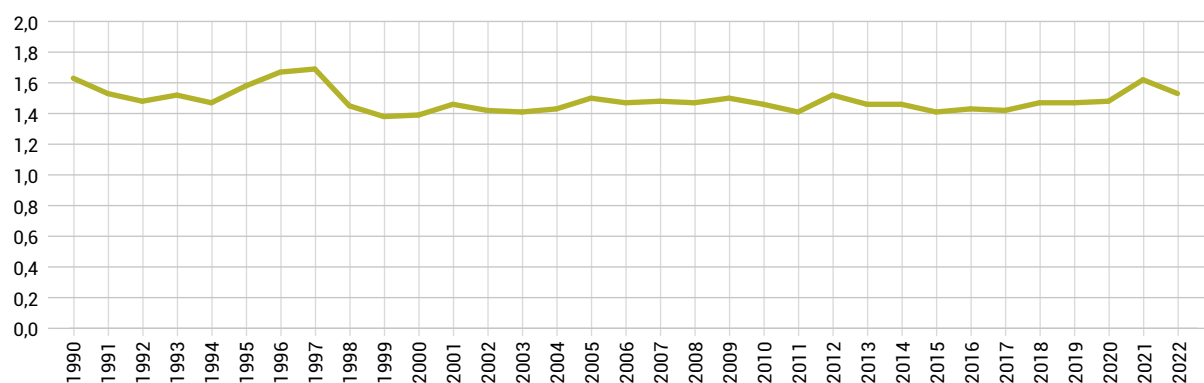
Dzietność: tradycyjnie niska

Oprócz masowej emigracji głównym powodem kurczenia się populacji państwa jest utrzymująca się niechęć do posiadania liczego potomstwa. W 2022 r. współczynnik dzietności – średnia liczba dzieci, które w ciągu życia rodzi kobieta – wyniósł tam 1,53. Wynik ten nieznacznie przewyższa średnią unijną (1,48), lecz wciąż daleki jest od poziomu zapewniającego prostą zastępowalność pokoleń – 2,1. Takowy po raz ostatni zarejestrowano w Chorwacji w latach 60. XX wieku.

Spadek dzietności stanowi efekt długofalowych zmian społecznych i gospodarczych, które rozpoczęły się jeszcze za socjalistycznej Jugosławii. Wśród tych kluczowych należy wymienić wspomnianą już intensywną urbanizację po II wojnie światowej. Wiązała się ona z masowym odpływem ludności z obszarów wiejskich do miast, co pociągnęło za sobą zmianę stylu życia i ograniczenie liczby potomstwa. Nie można również zapominać o cechach jugosłowiańskiej polityki społecznej: promowaniu równości płci, sekularyzacji czy upowszechnianiu świadomego planowania rodziny.

Krótkotrwały niewielki wzrost dzietności (do 1,7) odnotowano w latach 1995–1997. Częściowo odpowiada za niego odbicie po tzw. odroczonym rodzicielstwie, czyli odkładaniu decyzji o posiadaniu potomstwa w warunkach wojny lub niestabilności polityczno-społecznej. Po 1997 r. wskaźnik powrócił do wcześniejszego poziomu i utrzymuje się mniej więcej w granicach 1,4–1,6.

Wykres 3. Współczynnik dzietności w Chorwacji w latach 1991–2022

Źródło: Bank Światowy, data.worldbank.org.

Niska dzietność jest też konsekwencją innych procesów, np. malejącej liczby ślubów i późnego macierzyństwa. W ciągu 30 lat chorwackiej niepodległości liczba zawieranych małżeństw spadła o blisko 22%. Chorwaci coraz później wchodzi w związki formalne i rodzą dzieci. W 2023 r. średni wiek mężczyzny wstępującego w związek małżeński wynosił 31,7 roku, a kobiety – 29,3 roku (20 lat wcześniej było to odpowiednio 27,7 i 24,9 roku). Kobieta rodząca pierwsze dziecko miała zaś wtedy średnio 29,3 roku (średnia unijna to 29,8 roku)¹¹.

Imigracja próbą odpowiedzi na problemy rynku pracy

Niski współczynnik dzietności oraz rozpowszechniona emigracja sprawiają, że społeczeństwo szybko się starzeje. W ciągu 20 lat mediana wieku mieszkańca Chorwacji wzrosła o niemal 20% i według danych z 2021 r. wynosi 44,3 roku (średnia unijna: 44,7 roku). Przez ostatnie dwa dziesięciolecia współczynnik starości – określający, jaki procent ogółu populacji stanowią ludzie w wieku 65 lat i więcej – podskoczył o ponad 6 p.p., do ponad 22%. Te dwie dekady przyniosły także skurczenie się grona osób w wieku produkcyjnym: w 2001 r. ludzie w wieku 15–64 lat stanowili blisko 67% społeczeństwa, a w 2021 r. – już tylko 63,4%, czyli o ponad 3 p.p. mniej.

Wykres 4. Zmiany struktury społeczeństwa chorwackiego według kryterium wieku w latach 2001–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Chorwackiego Urzędu Statystycznego, dzs.gov.hr.

Niedobory kadrowe spowodowane niską dzietnością, starzeniem się populacji i emigracją sprawiły, że Chorwacja coraz częściej sięga po siłę roboczą z zagranicy, aby utrzymać stabilność gospodarki i zapewnić funkcjonowanie newralgicznych sektorów. Największe braki rąk do pracy występują w budownictwie, turystyce, przemyśle i transporcie. Do 2021 r. obywateli państw trzecich zatrudniano zgodnie z tzw. systemem kwot – ustalano roczne limity pracowników dla konkretnych branż. Rozwiązanie to miało porządkować rynek, lecz okazało się mało elastyczne w sytuacjach kryzysowych¹². Aktualnie obowiązujący model opiera się na tzw. teście rynku pracy – pracodawca zobowiązany jest do uzyskania od Chorwackiego Urzędu Pracy potwierdzenia, że o dane stanowisko nie starają się bezrobotni obywatele państwa lub UE. Wprowadzone zmiany skutkowały sukcesywnym wzrostem liczby wydanych pozwoleń na pracę, co bezpośrednio przełożyło się na saldo migracyjne, które od 2022 r. jest dodatnie.

Wśród zagranicznych pracowników tradycyjnie dużą grupę stanowili mieszkańcy Bałkanów Zachodnich – przede wszystkim BiH, ale też Serbii, Macedonii Północnej i Kosowa. Bliskość kulturowa

¹¹ *Fertility indicators*, Eurostat, ec.europa.eu/eurostat.

¹² Przykładowo w trakcie pandemii COVID-19 większość przyznanых kwot nie została wykorzystana z powodu ograniczeń w przemieszczaniu się.

i językowa oraz odległość od kraju pochodzenia sprawiały, że Chorwacja wyrosła na atrakcyjne miejsce dla poszukujących zatrudnienia z państw powstałych po rozpadzie Jugosławii. Otworzenie się na obcokrajowców innych rynków pracy – m.in. niemieckiego – spowodowało jednak, że w ostatnich latach obywatele Bałkanów Zachodnich nieco rzadziej przyjeżdżają do Chorwacji (wyjątek to BiH, skąd wciąż pochodzi najwięcej cudzoziemskich kadr).

Potrzeby miejscowego rynku pracy, a co za tym idzie – zmiany w rodzimym prawodawstwie – sprawiły, że do kraju przybywa coraz więcej ludzi z Azji Południowo-Wschodniej, głównie z Nepalu, Indii, Filipin i Bangladeszu. W ciągu trzech lat największy, bo ponad siedmiokrotny wzrost wydanych pozwoleń dotyczył obywateli Nepalu – z nieco ponad 4,7 tys. r. w 2021 r. do ponad 35 tys. trzy lata później. Według częściowych danych chorwackiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tylko w styczniu i lutym 2025 r. Nepalczycy otrzymali więcej pozwoleń na pobyt i pracę niż obywatele BiH¹³. Mały odsetek wniosków o przedłużenie możliwości świadczenia pracy świadczy o tym, że zatrudnieni z Azji Południowo-Wschodniej nie planują w Chorwacji dłuższego pobytu, który mógłby trwale rekompensować utratę ludności. Ich obecność służy w pierwszej kolejności łataniu ad hoc luk na rynku pracy.

W związku z licznymi nadużyciami względem zagranicznych pracowników (nielegalnym zatrudnianiem czy płaceniem zaniżonych stawek) w 2025 r. rząd w Zagrzebiu znowelizował ustawę o cudzoziemcach, wprowadzając bardziej rygorystyczne wymogi dla przedsiębiorców i większą ochronę dla pracowników. Najważniejsze zmiany dotyczą wydłużenia zgody na pobyt i pracę (z roku do trzech lat) oraz wprowadzenia 60-dniowego okresu przejściowego po utracie posady, w czasie którego obcokrajowiec może przebywać w Chorwacji i szukać nowego zatrudnienia. Poprawki do ustawy zobowiązują pracodawcę do wypłaty pracownikowi cudzoziemskiemu pensji w tej samej wysokości co rodzimemu (na tym samym stanowisku) i zapewnienia mu godnych warunków mieszkaniowych. Nowe przepisy określają również stosunek liczby zatrudnionych w danej firmie Chorwatów do pracujących w niej obcokrajowców.

Tabela. Liczba pozwoleń na pobyt i pracę w Chorwacji w 2024 roku

Kraj pochodzenia	Liczba wydanych pozwoleń
Bośnia i Hercegowina	38 100
Nepal	35 635
Serbia	27 988
Indie	20 502
Filipiny	14 680
Macedonia Północna	13 855
Bangladesz	13 630
Kosowo	8 139
Uzbekistan	6 959
Egipt	6 672
Inny	20 369
Łącznie	206 529

Źródło: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Chorwacji, mup.gov.hr.

¹³ Statistika, MSW Chorwacji, mup.gov.hr.

Władze wobec kryzysu demograficznego

Z tego, że sytuacja demograficzna w kraju jest alarmująca, zdają sobie sprawę władze, które w 2017 r. umieściły odnowę populacyjną w *Narodowej strategii bezpieczeństwa* jako jeden z dziewięciu strategicznych celów państwa¹⁴. W odpowiedzi na narastający kryzys w 2024 r. pierwsze w UE powołały Ministerstwo ds. Demografii i Imigracji¹⁵. Nowo powstały resort przypadł narodowo- konserwatywnemu Ruchowi Ojczyźnianemu (DP), który współrządzi wraz z Chorwacką Wspólnotą Demokratyczną Andreja Plenkowicia¹⁶.

W grudniu 2024 r. ministerstwo przedstawiło tzw. pakiet środków demograficznych, które pogrupowano w cztery bloki: wsparcie rodzicielstwa, budowa korzystnego środowiska dla rodzin i dzieci, rewitalizacja obszarów objętych depopulacją, zachęcanie do powrotu Chorwatów i osób o chorwackim pochodzeniu¹⁷. Tylko w 2025 r. rząd na poprawę sytuacji w tej sferze planuje wydać 685 mln euro, rok później – 769 mln – a w 2027 r. – ponad 805 mln.

Do najważniejszych zamierzeń gabinetu Plenkowicia należą: podwojenie jednorazowego świadczenia z okazji urodzenia dziecka (z aktualnych 309 do 618 euro), wydłużenie urlopu ojcowskiego (z 10 do 20 dni), zwiększenie górnej granicy zasiłku za ośmiomiesięczny urlop rodzicielski z 995 do 3000 euro (bez zmian pozostaje trwający sześć miesięcy urlop macierzyński, za który matka otrzymuje 100% wynagrodzenia). Wdrożono też ambitny program rozbudowy infrastruktury przedszkolnej, którego celem jest zwiększenie dostępności edukacji na tym szczeblu poprzez utworzenie dodatkowych 22,5 tys. miejsc. Planuje się także rozszerzenie systemu zniżek dla rodzin z dziećmi w instytucjach publicznych (ulgi na wejścia do muzeów, teatrów, parków narodowych, obiektów sportowych itp.).

We współpracy z agencją ds. małych przedsiębiorstw i innowacji resort demografii chce wprowadzić programy wzmacniające rynek pracy w najbardziej wyludniających się regionach czy odpowiadających za organizację transportu publicznego tam, gdzie dochodzi do wykluczenia komunikacyjnego.

W planach znajdują się również programy pilotażowe dla reemigrantów chorwackiego pochodzenia. Zakładają one m.in. szybszą ścieżkę przyznania obywatelstwa czy dostępu do rynku pracy oraz możliwość korzystania z edukacji i służby zdrowia. Fakt, iż chorwacki paszport zajmuje dziewiąte miejsce wśród najbardziej atrakcyjnych dokumentów tego typu¹⁸, przyczynił się do tego, że w 2024 r. obywatelstwo przyznano ok. 4 tys. osób (głównie reemigrantom z Ameryki Południowej)¹⁹. Poprzednie inicjatywy nastawione na ściągnięcie z zagranicy Chorwatów, którzy wyjechali do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zakończyły się fiaskiem. Wprowadzona w 2022 r. subwencja Wybieram Chorwację (Biram Hrvatsku) oferowała do 27 tys. euro tym, którzy powrócą do kraju i otworzą własną działalność gospodarczą²⁰. Władze oczekiwały, że z programu skorzysta ok. 4,5 tys. obywateli, tymczasem w ciągu dwóch lat jego trwania uczyniło tak niespełna 500 osób.

¹⁴ *Strategiju nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske* [Strategia bezpieczeństwa narodowego Chorwacji], 14.07.2017, za: narodne-novine.nn.hr

¹⁵ Od 2016 r. istniało już w Chorwacji Ministerstwo Demografii, Rodziny, Młodzieży i Polityki Społecznej.

¹⁶ Zob. P. Wankiewicz, *Chorwacja: trzeci rząd Plenkowicia i zwrot na prawo*, OSW, 21.05.2024, osw.waw.pl.

¹⁷ *Predstavljen paket demografskih mjera za 2025.: Demografija strateško pitanje budućnosti Hrvatske*, Ministerstwo ds. Demografii i Imigracji, mdu.gov.hr

¹⁸ Henley Passport Index to globalny ranking paszportów, który ocenia je na podstawie liczby krajów i terytoriów, do których ich posiadacze mogą podróżować bez konieczności uzyskania wizy. Zob. *The Henley Passport Index*, Henley & Partners, henleyglobal.com.

¹⁹ M. Baričević, *Hrvatsku očekuje val useljenika iz daleke zemlje? „Dolazimo prvo na šest mjeseci, a onda...”*, Dnevnik.hr, 1.04.2025.

²⁰ W 2023 r. program został rozszerzony na Argentynę, Australię, Brazylię, USA, Chile, Kanadę, Nową Zelandię i Peru. Z subwencji finansowej mogą również skorzystać osoby, które przeprowadziły się z państw bardziej rozwiniętych do tych oznaczonych jako słabsze.

Od wprowadzenia tych zmian minęło zbyt mało czasu, aby móc przeprowadzić wiarygodną ocenę ich skuteczności. Chorwaccy demografowie uważają jednak, że działania te zostały podjęte zbyt późno oraz że nie pomogą one rozwiązać kluczowych problemów wewnętrznych, związanych choćby z polityką mieszkaniową czy centralizacją²¹.

Perspektywy

Prognozy demograficzne dla Chorwacji są jednoznacznie niekorzystne. Zgodnie z szacunkami ONZ jej populacja do 2050 r. może się skurczyć do ok. 3,2 mln osób, co oznaczałoby spadek o ok. 16% w porównaniu z 2024 r. Depopulacja najsilniej zaznaczy się we wschodnich regionach, podczas gdy ten stołeczny pozostanie pod tym względem relatywnie stabilny, co może pogłębić dysproporcje między Zagrzebiem a resztą kraju.

Debate publiczna na temat demografii nabrała w Chorwacji szczególnej intensywności, zwłaszcza po powołaniu Ministerstwa ds. Demografii i Imigracji. Eksperci twierdzą, że efektywność wdrażanych przez rząd programów wspierających dzietność i poprawiających warunki życia rodzin może się okazać ograniczona w kontekście długoletnich zaniedbań i zmian kulturowych, a jako jedyny realistyczny sposób na utrzymanie stabilności systemu gospodarczego i społecznego wskazują imigrację. W związku z tym dyskusja coraz częściej nie koncentruje się już na pytaniu, czy Chorwacja potrzebuje pracowników zagranicznych, ale na tym, jak zapewnić im godne warunki życia i integrację. Symbolem nadchodzących zmian może być choćby uroczystość zaprzysiężenia prezydenta Zorana Milanovicia, podczas której tradycyjną chorwacką pieśń wykonała młoda Filipinka.

²¹ *Vlada donijela nove mjere. Demografija: To je pozitivan korak, ali nije dovoljno*, Index.hr, 24.11.2024.